

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 25 września 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 19577 Poseł Robert Dowhan w sprawie skuteczności trybów wzruszania ostatecznych decyzji podatkowych
Znak sprawy: DTS6.054.6.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Odpowiedź na interpelację nr 19577

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację nr 19577 Pana posła Roberta Dowhana w sprawie skuteczności trybów wzruszania ostatecznych decyzji podatkowych, udzielam następujących wyjaśnień.

Ad 1. Czy Ministerstwo Finansów dostrzega problem związany z praktyką bardzo wąskiej interpretacji przesłanek wznowienia postępowania oraz stwierdzenia nieważności ostatecznych decyzji podatkowych?

Ocena dopuszczalności wzruszenia decyzji ostatecznej powinna być dokonywana z uwzględnieniem zarówno zasady trwałości decyzji ostatecznych, jak i wyjątkowego charakteru nadzwyczajnych trybów weryfikacji decyzji przewidzianych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa¹, dalej: „O.p.”.

Zgodnie z art. 128 O.p. decyzje, od których nie służy odwołanie w postępowaniu podatkowym, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana tych decyzji, stwierdzenie ich

---

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 622, z późn. zm.

nieważności oraz wznowienie postępowania mogą nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w O.p. oraz w ustawach podatkowych.

Z przepisu tego wynika, że możliwość wzruszenia decyzji ostatecznej została ograniczona do przypadków wyraźnie określonych przepisami prawa. W konsekwencji przesłanki wznowienia postępowania, o których mowa w art. 240 O.p., oraz przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji określone w art. 247 O.p., jako stanowiące wyjątek od zasady trwałości decyzji ostatecznych, powinny być interpretowane z uwzględnieniem ich wyjątkowego charakteru.

Postępowania prowadzone na podstawie art. 240 i art. 247 O.p. nie mogą być wykorzystywane jako instrument ponownego, nieograniczonego merytorycznego rozpoznawania sprawy zakończonej decyzją ostateczną. Postępowanie wznowieniowe nie stanowi kolejnej instancji postępowania podatkowego, lecz służy ustaleniu, czy wystąpiła jedna z ustawowo określonych przesłanek wznowienia. Analogicznie postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji służy ustaleniu, czy decyzja jest dotknięta jedną z kwalifikowanych wad wskazanych w art. 247 § 1 O.p.

Ocena, czy w konkretnej sprawie zachodzi przesłanka wznowienia postępowania albo stwierdzenia nieważności decyzji, wymaga każdorazowo odniesienia się do przesłanek określonych odpowiednio w art. 240 i art. 247 O.p., z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy.

Ad 2. Czy Ministerstwo Finansów posiada dane dotyczące liczby postępowań wszczętych w trybie art. 240 oraz art. 247 Ordynacji podatkowej w ostatnich pięciu latach, a także liczby spraw, w których ostateczna decyzja została w wyniku tych postępowań uchylona, zmieniona lub uznana za nieważną?

Ministerstwo Finansów nie gromadzi danych statystycznych dotyczących liczby postępowań wszczętych na podstawie art. 240 O.p., tj. w sprawie wznowienia postępowania, oraz art. 247 O.p., tj. w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji.

W konsekwencji Ministerstwo Finansów nie dysponuje również informacjami na temat liczby spraw, w których ostateczna decyzja została w wyniku tych postępowań uchylona, zmieniona bądź uznana za nieważną.

Ad 3. Czy w ocenie Ministerstwa Finansów zasada trwałości decyzji ostatecznej może uzasadniać odmowę wznowienia postępowania w sytuacji, gdy po wydaniu decyzji ujawniono istotny dowód istniejący już w dniu jej wydania, którego organ wcześniej nie znał?

Zgodnie z art. 240 § 1 pkt 5 O.p. w sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznowia się postępowanie, jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznane organowi, który wydał decyzję.

Mając na względzie, że ujawnienie nowych okoliczności faktycznych lub nowych dowodów istotnych dla sprawy, istniejących w dniu wydania decyzji i nieznanymi organowi, który wydał decyzję, zostało przez ustawodawcę wskazane wprost jako przesłanka wznowienia postępowania, zasada trwałości decyzji ostatecznej

nie może sama w sobie stanowić podstawy odmowy wznowienia postępowania w przypadku spełnienia przesłanki określonej w art. 240 § 1 pkt 5 O.p.

Samo powołanie się na ujawnienie po wydaniu decyzji nowych okoliczności faktycznych lub dowodów nie jest jednak wystarczające do stwierdzenia istnienia podstawy wznowienia postępowania. Dla zastosowania art. 240 § 1 pkt 5 O.p. konieczne jest łączne spełnienie następujących warunków:

- po wydaniu decyzji wyszły na jaw nowe okoliczności faktyczne lub dowody,
- okoliczności te lub dowody są istotne dla sprawy, tj. ich uwzględnienie może mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, a w szczególności może prowadzić do wydania decyzji o innej treści,
- nowe okoliczności faktyczne lub dowody nie były znane organowi, który wydał decyzję oraz
- istniały w dniu wydania decyzji.

W konsekwencji dla zaistnienia przesłanki określonej w art. 240 § 1 pkt 5 O.p, nie wystarcza samo stwierdzenie, że po wydaniu decyzji ujawniono dowód lub okoliczność faktyczną, która istniała już w dacie wydania decyzji i nie była znana organowi. Konieczne jest ponadto wykazanie, że dowód lub okoliczność ma istotne znaczenie dla sprawy, a zatem że jego uwzględnienie mogłoby potencjalnie doprowadzić do odmiennego rozstrzygnięcia.

Istota postępowania wznowieniowego prowadzonego na podstawie art. 240 § 1 pkt 5 O.p. sprowadza się zatem w pierwszej kolejności do oceny, czy wskazana przez stronę okoliczność faktyczna lub dowód rzeczywiście posiada cechę „nowości” w rozumieniu tego przepisu oraz czy spełnia pozostałe ustawowe warunki wznowienia postępowania. Postępowanie wznowieniowe nie stanowi bowiem kontynuacji postępowania zwykłego ani kolejnego etapu merytorycznego rozpoznawania sprawy. Nie może ono służyć ponownej, pełnej kontroli prawidłowości decyzji ostatecznej, lecz ma na celu ustalenie, czy zachodzi jedna z ustawowo określonych przesłanek wznowienia postępowania.

W przypadku stwierdzenia, że wskazany przez stronę dowód lub okoliczność spełnia wszystkie warunki określone w art. 240 § 1 pkt 5 O.p., organ nie może odmówić wznowienia postępowania wyłącznie z powołaniem się na zasadę trwałości decyzji ostatecznej. Zasada ta wyznacza bowiem regułę, od której ustawodawca przewidział wyjątki, a jednym z nich jest właśnie wznowienie postępowania z powodu ujawnienia istotnych, istniejących w dniu wydania decyzji, lecz nieznanymi organowi nowych okoliczności faktycznych lub dowodów.

Ad 4. Czy Ministerstwo Finansów planuje zmianę przepisów Ordynacji podatkowej dotyczących wznowienia postępowania i stwierdzenia nieważności decyzji w celu zapewnienia skuteczniejszej ochrony podatników przed skutkami ewidentnie wadliwych decyzji ostatecznych?

W ocenie Ministerstwa Finansów aktualne brzmienie przepisów Ordynacji podatkowej dotyczących wznowienia postępowania i stwierdzenia nieważności decyzji zapewnia właściwy poziom ochrony podatników.

W związku z powyższym nie jest planowana zmiana tych przepisów w omawianym zakresie.

Ad 5. Czy Ministerstwo Finansów rozważy wydanie ogólnej interpretacji lub innych wytycznych dla organów podatkowych, które pozwoliłyby na bardziej jednolite stosowanie przepisów dotyczących wzruszania ostatecznych decyzji podatkowych?

Interpretacja podatkowa, będąca urzędową wykładnią przepisu prawa podatkowego, ma na celu przede wszystkim wyjaśnienie wątpliwości związanych z brzmieniem przepisu prawa podatkowego. Jej celem jest określenie skutków podatkowych o charakterze materialnoprawnym.

Interpretacja ogólna nie może natomiast wyjaśniać zakresu i sposobu stosowania przepisów obejmujących uprawnienia i obowiązki organów podatkowych o charakterze kompetencyjnym i proceduralnym. Zatem przepisy regulujące sytuacje, w których organ podatkowy może wzruszyć ostateczną decyzję podatkową, pozostają poza zakresem interpretacji podatkowej. Należy ponadto wskazać, że zgodnie z art. 120 O.p. organy podatkowe działają na podstawie przepisów prawa, natomiast stosownie do art. 121 § 1 O.p. postępowanie podatkowe powinno być prowadzone w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych.

Do kontroli procedur stosowanych przez organy podatkowe przewidziane są skargi i odwołania w toku konkretnego postępowania, w tym skarga do sądu administracyjnego. Takie rozwiązanie zapewnia szerokie zbadanie sprawy, w tym pod kątem sprawdzenia, czy prawa strony nie zostały naruszone oraz minimalizuje ryzyko pozostania w obrocie prawnym wadliwych rozstrzygnięć.

Z tego względu wydanie interpretacji ogólnej w omawianym zakresie nie znajduje uzasadnienia.

Dodatkowo, przesłanki uruchomienia nadzwyczajnych trybów postępowania zostały określone w ustawie, a ich wykładnia znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. W zakresie art. 240 § 1 pkt 5 O.p. dochodziło do rozbieżności interpretacyjnych - brak było jednolitego stanowiska sądów administracyjnych co do tego, czy za „nowe” okoliczności lub dowody mogą być uznane te, które były znane stronie w trakcie prowadzonego postępowania podatkowego, lecz nie zostały przez nią wówczas powołane lub ujawnione. Rozbieżności te zostały rozstrzygnięte uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 października 2025 r., sygn. akt II FPS 3/25, zgodnie z którą:

Na podstawie art. 240 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111) w sprawie zakończonej decyzją ostateczną za przesłankę wznowienia postępowania na wniosek strony mogą być uznane nowe okoliczności lub nowe dowody, które były znane stronie w trakcie prowadzonego postępowania podatkowego, ale strona ich nie powołała.

Wymieniona uchwała ostatecznie usunęła wątpliwości interpretacyjne dotyczące stosowania art. 240 § 1 pkt 5 O.p., ujednolicając praktykę orzecniczą w tym zakresie.

Niezależnie od powyższego, w ramach bieżącego nadzoru nad podległymi jednostkami Krajowej Administracji Skarbowej monitorowane jest orzecznictwo sądów administracyjnych oraz praktyka orzecznicza organów podatkowych. Przekazywane są również ogólne wytyczne i rekomendacje dotyczące prawidłowego prowadzenia postępowań podatkowych.

Ad 6. Czy w ocenie Ministerstwa Finansów podatnik powinien ponosić negatywne konsekwencje błędu organu podatkowego polegającego na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy lub pominięciu istotnego dowodu, jeżeli dowód ten istniał już w momencie wydawania decyzji?

Zgodnie z art. 122 § 1 O.p. w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym.

Ponadto, zgodnie z art. 187 § 1 O.p., organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Stosownie natomiast do art. 191 O.p. organ podatkowy ocenia na podstawie całego zebranego materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.

Regulacje te oznaczają, że organ podatkowy jest zobowiązany do podejmowania działań niezbędnych dla prawidłowego ustalenia stanu faktycznego oraz do wszechstronnego zgromadzenia i rozpatrzenia materiału dowodowego.

Należy jednak podkreślić, że nie każde naruszenie tych obowiązków skutkuje możliwością wzruszenia decyzji ostatecznej. Skutki takiego naruszenia należy oceniać przez pryzmat przepisów działu IV rozdziałów 17–19 Ordynacji podatkowej, regulujących poszczególne tryby nadzwyczajne. Ocena ta powinna uwzględniać w szczególności charakter stwierdzonego uchybienia, znaczenie pominiętego dowodu lub niewyjaśnionej okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy oraz ich potencjalny wpływ na treść wydanej decyzji.

Nie można przyjąć, że każde uchybienie organu w postaci pominięcia dowodu prowadzi automatycznie do uchylenia decyzji ostatecznej. Takie rozwiązanie prowadziłoby bowiem do podważenia zasady trwałości decyzji ostatecznych i w praktyce mogłoby przekształcić tryby nadzwyczajne w kolejną instancję postępowania podatkowego.

Ad 7. Czy Ministerstwo Finansów analizowało skalę sytuacji, w których podatnicy, pomimo przedstawienia nowych dowodów lub wskazania istotnych uchybień w wydanej decyzji, nie mogą doprowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy wyłącznie z uwagi na zasadę trwałości decyzji ostatecznej?

Nie prowadzono odrębnej analizy ilościowej pozwalającej określić skalę sytuacji, w których podatnicy, pomimo przedłożenia nowych dowodów lub wskazania uchybień, spotkali się z odmową ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy z powołaniem się na zasadę trwałości decyzji ostatecznej, o której mowa w art. 128 O.p.

Analizowane jest natomiast orzecznictwo sądów administracyjnych, w tym dotyczące przesłanki wznowienia postępowania, o której mowa w art. 240 § 1 pkt 5 O.p. Orzecznictwo to nie wskazuje na występowanie przypadków uzasadniających stwierdzenie systemowego uniemożliwiania podatnikom rozpoznania sprawy w trybie wznowienia postępowania wyłącznie z uwagi na zasadę trwałości decyzji ostatecznej.

Ad 8. Czy Ministerstwo Finansów uważa za zasadne wprowadzenie takich zmian w Ordynacji podatkowej, aby ostateczność decyzji podatkowej nie stanowiła przeszkody w jej wzruszeniu w sytuacji stwierdzenia istotnego naruszenia prawa lub ujawnienia dowodów mogących mieć zasadniczy wpływ na wysokość zobowiązania podatkowego?

Obowiązujące przepisy Ordynacji podatkowej już obecnie przewidują możliwość wzruszenia decyzji ostatecznej w przypadkach, w których zachodzą określone przez ustawodawcę przesłanki. Zasada trwałości decyzji ostatecznych, wyrażona w art. 128 O.p., nie może być rozumiana jako przeszkoda w zastosowaniu art. 240 lub art. 247 O.p., jeżeli zostały spełnione określone w tych przepisach warunki.

Jednocześnie przepisy te nie mogą być stosowane w sposób prowadzący do traktowania nadzwyczajnych trybów jako kolejnej instancji postępowania podatkowego. Zbyt szerokie i niedookreślone możliwości wzruszania decyzji ostatecznych mogłyby prowadzić do podważenia pewności prawa oraz trwałości stosunków prawnych ukształtowanych na ich podstawie.

Z tego względu nie znajduje uzasadnienia wprowadzenie generalnej regulacji, zgodnie z którą samo stwierdzenie istotnego naruszenia prawa lub ujawnienie dowodu mogącego mieć wpływ na wysokość zobowiązania podatkowego automatycznie uchylałoby znaczenie zasady trwałości decyzji ostatecznej. Możliwość wzruszenia takiej decyzji powinna być badana w każdym konkretnym przypadku, na podstawie ustawowo określonych przesłanek oraz w ramach właściwego nadzwyczajnego trybu postępowania.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów